

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrierile necruațate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ar-
hivă: Biroul de anunțuri:
în Viena: M. Dulak, Heinrich
Rehak, Rudolf Mosse, A. Oppelt,
Sachfolger; Anton Oppelt, J.
Lamauer, în Budapesta: A. Y.
Goldberger, Keltain Bernai; în
București: Agenția Savaș, Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Lehmann.
Prețul inserțiilor: o soră
garmond pe o coloană 6 cr. și
50 cr. timbru pentru o publi-
citate. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
soră 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” iese în săptămânii.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
ADMINISTRAȚIUNEA PERITURII BRAȘOV
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 80 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 108.

Brașov, Vineri 16 (28) Mai

1897.

Congres catolic.

Înainte cu vre-o patru-cinci săptămâni, — vorbind despre rezultatul conferinței de atunci a episcopilor catolici, ținută în Budapesta, la care, ca de obicei de un șir de ani încôce, au luat parte și arhierii bisericii române unite, și despre importanta comunicare, ce a făcut-o ministrul de culte acelei conferințe episcopesci în privința apropiatei întruniri a unui nou congres catolic pentru revisuirea statutului de autonomie votat de congresul din 1870—71, — am spus, că se deschide perspectiva unor nouă lupte, ce va trebui să le porțe clerul și poporul bisericii române unite pentru apărarea independenței acesteia.

Curând s'a implinit ceea ce s'a fost pus în vedere de către guvern. Numai înainte cu câte-va zile am publicat prealalta rezoluțiune, prin care Majestatea Sa dispune a se convoca congresul catolic cu scop, de-a stabili bazele pentru „organizarea autonomiei bisericii catolice din Ungaria”, în timp de șese luni.

Cu privire la convocarea congresului, Majestatea Sa dispune a se lua ca directivă punctele cuprinse în rezoluția prealaltă dela 29 Noiembrie 1895.

În această rezoluțiune se dispune: 1) ca congresul, ce va avea să se întrunească în toamna viitoare, să fiă compus pe baza statutului electoral aprobat de Majestatea Sa la 25 Octombrie 1869; 2) ca acestui nou congres să i se prezenteze operatul congresului dela 1870—71 pentru revisuire.

E de notat, că prealalta rezoluțiune, care indică punctul de mai sus privitor la revisuirea statutului votat la 1871 de congresul de atunci, arată tot-odată anumit, în ce condițiuni noul congres catolic va avea să „esamineze și cumpănescă din nou” acel operat și să facă modificările trebuincioase. Spune adecă re-

soluția, că noul congres va trebui să aibă în vedere împrejurările schimbate, apoi drepturile de prealalt patronaj și inspecțiune, și în fine organizația bisericii romano-catolice.

Să cercetăm mai de-aprope însemnătatea condițiilor acestora, în care monarhul dorește să se facă revisuirea proiectului de organizare, elaborat de congresul catolic din 1871, — însemnătatea lor față cu cestiunea, decă și întru cât nouele dispozițiuni ating și provincia metropolitană greco-catolică de Alba-Iulia.

Este știut, că congresul catolic dela 1871 și-a arogat dreptul, de-a supune potestății și jurisdicțiunii sale și diecesele Metropoliei române unite. Este știut mai ales, că la acel congres, ținut înainte cu 25 de ani, au fost invitate a-și trimite reprezentanți preoțesci și mireni și diecesele române unite, și că, deși Românii uniți au protestat și nu au luat parte la congres, afară de doi arhierii rătăciți, cari au rămas însă cu totul isoțaiți, congresul catolic dela 1871 totuși a estins proiectul său de organizare a autonomiei și asupra bisericii române unite, fapt, în contra căruia clerul și poporul român unit au protestat din nou și la Corónă, reclamând un congres deosebit bisericesc pentru Metropolia română de Alba-Iulia.

Acésta s'a întâmplat la 1871. De atunci au trecut peste 25 de ani. Ce s'a făcut și ce s'a lucrat în acest lung interval pentru apărarea și garantarea independenței bisericii române unite, și care este rezultatul?

Prealalta rezoluțiune, despre care vorbirăm mai sus, ne deslușește în privința acésta de-ajuns. Decă stăruințele clerului și poporului pentru autonomia bisericii sale ar fi avut efectul dorit, atunci acésta trebuia să se vadă acuma, cu ocaziunea convocării noului congres ca-

toxic. Din condițiile amintite, puse pentru revisuirea statutului de autonomie votat la 1871, trebuia să reiasă invederat, că „imprejurările schimbate” se refer și la intacta respectare a autonomiei deosebite, ce a fost garantată Metropoliei române unite, și acésta cu atât mai vârtos, fiind-că alegerile pentru noul congres sunt ordonate tot pe baza regulamentului electoral dela 1869, prin care se atacă fățiș acele drepturi autonome.

Cu alte cuvinte, rezoluțiunile prealalte, reînoid pentru congresul viitor bazele dela 1869, confundă de fapt biserica română unită cu biserica catolică din Ungaria, fără de-a o aminti în special.

După 25 de ani am ajuns dér éráși la punctul, unde am stat în 1870—71, cu deosebirea, că în timpul acesta s'au petrecut lucruri, cari după natura lor pot fi mai mult stricătioase, decât priincioase cauzei independenței bisericii.

A cumpăni și a esamina cu totă serioșitatea situațiunea, cum se presentă ea în fața celor petrecute și a celor ce urmază a se desfășura în prejudiciul drepturilor noastre bisericesci, este datoria de frunte, ce incumbă adî presei noastre. Noi vom căuta a-i satisface după putință, având în vedere, că se tractează aici nu numai de-o cestiune bisericescă, ci tot-odată și de o cestiune de interes vital național.

Congresul bisericesc al Sârbilor din Ungaria se va conchiama, după cum asigură foile guvernamentale, printr'un rescript prea înalt pe ziua de 14 Iulie n. anul curent, care rescript va fi publicat peste câte-va zile. Acest congres va avea să se ocupe în special de organizarea autonomiei bisericesci sârbesci.

Foile sârbesci publică toate fără, deosebire de partid, un apel electoral, în care se accentuează importanța viitoarelor alegeri

pentru congresul bisericesc, iritațiunea oă mare, ce domnesce între Sârbi, fiind vorba de păstrarea autonomiei bisericesci „singurul scut al existenței noastre naționale”. În aceste zile critice — țice mai departe apelul — trebuie să înceteze toate certele dintre partide; cu bucuria se anunță decă, oă reprezentanții partidei liberale și radicale s'au înțeles și că în toate cercurile electorale se vor sprigini una pe alta.

Liberalul „Branik” dă expresiune temerii, că la viitorul congres bisericesc guvernul voesc se-și asigure atot puternicia sa și pe terenul autonomiei bisericesci sârbesci. Radicala „Zastava” susține, oă între guvern și hierarchia sârbescă s'a stabilit o înțelegere privitoare la réstringerea autonomiei, sperază însă numita fôie, că poporul prin atitudinea sa unanimă la viitoarele alegeri va zadarnici acest atentat.

Gâtuscele croate, ce au trebuit să le înghită guvernânții unguri, oam fierbinți, cu ocaziunea alegerilor pentru dieta Croației, i-au făcut dérși și i-au indispus mult. Nu e lucru puțin oând fôia guvernului, „Nemzet”, atacă din acest incident chiar pe arhiepiscopul din Agram Posilovioi, imputându-i veleități opoziționale și acuzându-l chiar, că spriginesce nisuiște politice, cari „tind a rupe unitatea sfintei corone ungare”. „Nemzet” face tot odată o alusiune ironioă, că arhiepiscopul din Agram ar vrea să imiteze pe Strossmayer, dér, țice, Strossmayer e tot Strossmayer cu toate greșelile sale, pe oând arhiepiscopul de Agram ar face bine să nu se bucure, oând unii vor să-l identifice cu agitațiunea croată opozițională.

Dualismul în pericol.

Sub titlul acesta „Budapester Tagblatt” se ocupă de stările parlamentare din Austria și de machinațiunile guvernului ungheresc contra libertăților constituționale și în special a libertății presei, în urma căroră amenință să isbucnescă obstrucțiunea și în dieta ungară.

Obstrucțiunii din parlamentul vienes, țice numita fôie, mărturisesc pe față,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Superficialitatea și șovinismul în literatură.

De Iosif Sterca Șuluțiu.

Sibiu, 1897.

Înainte cu 3 ani apăruse în Timișoara o carte cu titlul „Șapte-spre-dece ani din istoria Ardealului, 1849, 19 Iulie—1866, 17 Aprilie”. Cartea e împărțită în 21 capitluri, pe 645 pag. Autorul e Ūrmösey Lajos din Clușiu.

În prefața autorul țice oă: „A mai amănat edarea opului, din cauză, că unii dintre aceia, cari au dovedit o purtare necorectă, se mai află în viață, nu e cauză suficientă. Cruțarea față cu purtarea nepatriotică, n'are loc. Constat însă, că am observat obiectivitatea și am espus faptele cu totă serioșitatea etc.”

Scopul meu nu e a face critica aestei scrieri, nici o recensiuie, vréu însă să arăt „obiectivitatea și serioșitatea” aestei istorii față cu Românii, mai ales pentru-că

se ocupă și de metropolitul Șuluțiu, apoi și de persôna mea, într'un mod oât se pôte de „obiectiv” și „serios”. La capitlul 3 pe pag. 60 vorbind despre alegerea episcopului Alesandru Sterca Șuluțiu între altele țice următoarele:

„S'a ales dér' la postul de episcop, cel mai fanatic bărbat, care a fost un dusman declarat al maghiarismului. Despre rolul politic al acestui bărbat, vom ave ocaziune a ne ocupa mai pe larg în partea a doua a istoriei noastre, ne mărginim de astă dată la simpla constatare a alegerii densusului.”

Cred, că cetitorul mă va dispensa, de a urmări pas de pas istoria d-lui Ūrmösey, despre activitatea politică a metropolitului Șuluțiu, ci se va mulțami cu caracterisarea „serioșă” și „obiectivă”, ce o face istoricul maghiar metropolitului Șuluțiu.

Vieța și activitatea metropolitului Șuluțiu, pe terenul național, este nu o pagină din istoria contimporană, ci este însăși istoria contimporană. Istoria nămului

nostru nu ne pôte arăta un bărbat, care din leagăn până în mormânt, se se fi jertfit cu mai multă desinteresare, abnegațiune și curaj, pentru țără și popor, de cum era metropolitul Șuluțiu, începând de pe timpul, oând poporul român gemea în lanțurile solăviei, ér guvernul voia să impună protopopului Șuluțiu, „perpetuum silentium”, pentru de a' abate dela apărarea poporului; care la mórtea sa și-a dăruit totă averea sa națiunei, lipsind oțiar pe cei mai aproape dintre consăngenii, numai să pôtă ferici națiunea. În firmă credință, oă lumea totă e bună și nobilă, sinceră și modestă, precum era el, étă ce'mi scrisese la anul 1864 în 21 Decemvre:

„...De-am făcut și eu ceva pentru națiune și cler, n'am făcut să iau mulțamita secolului present, — care s'a arătat tot-déuna, cătră toți binefăcătorii săi nemulțamitor — oi am făcut că mi-am iubit națiunea, pentru care am fost și sunt gata pentru dēnsa a-mi jertfi toate, însă-și și viața. De am făcut ceva, și oât am făcut? și sunt dextr — precum țici tu — să'mi rămână memoria numelui și după mórte-mi

în gura și inima națiunei noastre române? las' să judece posteritatea!

„Ași dori însă, că decă mă va afla, oă am fost națiunei mele un mēdular folositor, atunci oând eu voi înceta a fi, decă nu-mi va puté fi mie mulțamitoare, să nu-și uite de cei mai de aproape și demni din familia noastră. Oțările tale, ou ale familiei tale cea drăgălașe, ou bucuria și mulțamită mare le primesc etc.” („Memoriul” partea II p. 76).

Că metropolitul Șuluțiu, care până la mórtea sa a luptat oa un leu pentru autonomia Ardealului, care este — precum țice el — negațiunea ideii de stat național unitar maghiar, ér' statul național maghiar unitar este negațiunea esistenței națiunei române ca atare, oă acel metropolit, țice, să fiă privit de oătră Maghiari de un „patriot necorect”, acésta o înțelegem noi Românii fôrte bine...

Tot atât de bine înțelegem: oine sunt „bunii patrioți”. Și decă n'am înțeleg-o, atunci cu adēncă durere sufletescă așa fi silit să esolam și eu: „Oh! nu'mi spu-neți mie, că se arată o rață de speranță

oă purtarea lor, ce provocă în cameră scenele cele mai turbulente, are de scop a face imposibilă ori-ce lucrare parlamentară.

Nu ne-ar păsa mult de toate aceste, *dice „Bud. Tgblatt.“*, decât n'am vedea în ele un pericol foarte serios și nu un pericol, ce amenință cabinetul Badeni, ci un pericol ce amenință dualismul. După cum stau lucrurile ađi, *este amenințată înnoirea pactului între Ungaria și Austria*, oăci e clar, oă c'un parlament ca cel de ađi austriac nu se pöte face pactul. Nu scim cum se va termina lucrul în Austria și deoă nu va fi de lipsă să fiă disolvat Reichsrath-ul. Atunci însă pöte fi și mai puțină vorbă de o înnoire a pactului, deore-ce Ungaria în sensul constituției sale pöte încheia pact numai cu o Austriă constituțională. Dualismul cere, ca pactul să se încheie și deoă această va fi imposibil, atunci *intregul dualism este de fapt în pericol*, abstrăgând dela *mişunile federaliste*, cari în Austria își ridică acum tot mai cutezat capul și cari *ađi au mai mari șanse de succes ca vre-odată*.

„Bud. Tagblatt“ trece apoi la stările din Ungaria și condamnă tendințele despoteice ale cabinetului Băffy, care atacă acuma chiar și libertatea pressei. Deja, *oposiția maghiară se pregătește a face și ea obstrucțiune*. „Obstrucțiune și dincoace și dincolo. În asemenea împrejurări voese să încheie un pact!“

„E trist“, esclamă „Bud. Tagblatt“, „oă de departe au dus'o aceste două guverne (cel din Ungaria și din Austria) în despopularizarea dualismului.

Dincolo *bellum omnium contra omnes*; la noi un stat polițienesc, care sub masca constituțională se dezvoltă meren, falsificând constituția, care în loc de a câștiga ideii de stat maghiar aderenți și amici, contribuie a o face tot mai urgisită în cercurile contrariilor ei. Intenționata ciuntire a libertății pressei; stricteta draconică în condamnarea studenților, uneltirile polițienesci cu scop de a suprima mișcarea în contra urcării cotei, par a avea de scop a provoca o erupțiune, ca să se câștige apoi un protest pentru a lua măsurii reacționare. La aceste se mai adaug stările în Croația, asupra cărora aruncă o lumină ciudată rezultatul alegerilor, întru cât adeoă oposiția a crescut dela 12 la 29 membri. De vom lua în considerare toate aceste, va trebui să mărturisim ori cât de mari optimiști am fi, că un popor mulțămînt nu există nici dincoace, nici dincolo și că cuvântul crudel despre monarhia cu termin de abdicere, are cu mult mai multă îndreptățire, decât superanța într'un pact, care să pöta mulțami toate părțile. Un pact, care trebuie să aibă ca presupunere popöre oăcât decât mulțămite...“

Lupta pentru limbă.

De oănd guvernul-Badeni a dat cunoscuta ordinațiune pentru egala îndreptățire a limbei cehice în Bohemia, agitațiune

nea Nemților contra acestei ordinațiuni ia proporții tot mai amenințătoare. Lupta contra acestei ordinațiuni nu se continuă numai în parlament, ci și afară de parlament.

Diarul ceh „*Hlas Naroda*“ spune, oă ministrul-președinte *Badeni* ar fi făcut un raport monarhului în Budapesta asupra situațiunei create de aceste agitațiuni, și și-a fi cerut dimisia. Monarhul însă i-ar fi răspuns, oă la așa ceva nici să nu se gândescă ađi. „*Vei rămâne și vor rămâne și ordinațiunile pentru limbă*“, a đis monarhul.

Nemții însă nu dau înderēt. După scandalele, ce le-au provocat în ședința dela 24 Maiu a parlamentului, se așteptă nouă scandale. Ei au organizat mai ales lupta contra limbei cehice în Bohemia pe întregă liniă. 150 bărbați de încredere ai Germanilor din Bohemia au ținut alaltăeri o conferență, în care au aprobat întru toate atitudinea deputaților germani din parlament și și-au exprimat bucuria, oă și alți membrii din Reichsrath au apărut punctul de vedere al Germanilor. Toți primarii comunelor germane din Bohemia vor fi provocați să nu se supună ordinațiunei și se refuse rezolvarea actelor oficiöse și în limba cehică. Au hotărīt mai departe să convoce în luna viitoare o mare adunare germană în Eger, din care deputații germani vor fi provocați să dea la o parte neînțelegerile dintre ei și în rënduri strinse să lupte pentru cauza germană.

Obstrucțiune contra §. 16.

Scim, că pe la începutul lui Martie ministrul unguresc de justiția a prezentat dietei din Budapesta un proiect de lege privitor la *introducerea procedurii penale*. Acest proiect de lege, care stabilesc în ce cazuri are să judece curtea cu jurați, cuprinde la §. 16 dispozițiunea după care *calumniările și vătămările de onore*, comise pe calea pressei în contra persoanelor private, *se scot de sub competența curților cu jurați și se supun judecării tribunalelor*. Ministrul și-a motivat această dispozițiune a proiectului cu aceea, oă nu voese să se atingă de libertatea pressei, ci vré numai să ia în apărare viața familială și onörea privată față cu acel soi de *điaristi*, cari abuzază de arma pressei, și sub persoane private înțelege numai pe acele, cari nu ocupă o funcțiune publică, seu oficiu public.

Contra acestui § se ridică acum două dintre partidele opozițiionale din dieta: *partida lui Kossuth și partida lui Apponyi*. Aceste două partide au ținut câte-o conferență în care au luat rezoluțiuni în sensul, ca *se se folosescă de toate mijlocele legale posibile pentru a șterge din proiect acest paragraf*.

Această hotărire a numitelor partide însemnă la tot cazul *obstrucțiune*.

Se susține de oătră foile unguresci, că ministrul Erdély a declarat în ouloarele

camerei, că *mai bine se va spânđura*, decât să se omită acest paragraf.

Declarațiunea acesta a făcut rea impresiune oătar și asupra mamelucilor guvernamentali și se consideră, ca o pröstă amenințare la adresa oposiției.

Judecând din cele ce scriu foile maghiare, ședințele parlamentului din Budapesta au să fiă foarte viförose.

SCIRILE ȚILEI.

— 15 (27) Maiu.

Böla prințului Ferdinand al României, după cum cetim în foile de dincolo, s'a agravat mult. Marți s'era medicii Dr. Cantauzino și Buielin au publicat un buletin prin care arată, oă situațiunea în cursul acelei țile era *forțe gravă*. Marți noptea spre Mierouri prințul a luat trei băi reci și după fiă-care baie i s'a făcut injecțiä de pilocarpină și cafeină. Deja Marți dimineața bolnavul a început să se simță mai rău și s'a exprimat dorința de a ave la căpătăiul seu un preot. În primul moment nu i s'a împlinit această dorință, d'ér la stăruințele Reginei după amiazi s'a dus la patul augustului bolnav preotul Testa dela catedrala catolică. A. S. R. prințesa Maria adönc mișcătă de böla soțului ei, a descins Marți s'era din Palat în biserica din curte, unde singură numai a înălțat rugăciuni pentru însănătoșarea iubitului ei soț. S'a telegrafat și la Sigmaringen după părinții prințului, d'ér au primit răspuns, că și ei sfându-se amendoi bolnavi, nu pot veni. M. S. Regina, care a petrecut apröpe totă ziua de Marți la palatul din Cotroceni în apropierea bolnavului, era foarte abătută și adese-ori se retrăgea la ferăstră, ca să-și ștergă lacrimile, ce o podideau. Totă ziua de Marți oficiul telegrafic dela Cotroceni a funcționat primind întrebări și trimițând răspunsuri tuturor Soveranilor din Europa despre starea principelui moștenitor. Informațiuni și-au luat între alții împărații Francisco Iosif și Wilhelm, apoi principele de Neapole, moștenitorul de tron din Italia, amic bun al bolnavului. În toate bisericile s'au oficiat servicii religioöse pentru însănătoșarea augustului bolnav. „*Timpul*“, ce l'am primit ađi, mai spune, oă agravarea bölei prințului a fost provocată de o complicațiune pulmonară, care totdeuna în asemenea împrejurări prezentă un prognastic foarte grav. Temperatura, care scăduse cevași Marți dimineața a început să i-se urce de nou și bronho-pneumonia amenință să se întindă, fiind infecțioasă. Medicii luptă din răspuțeri pentru a combate complicațiunea și e speranță, că temperamentul voinic și ținăr al bolnavului va învinge răul. Scirea despre agravarea bölei a produs o senzațiä din cele mai dureroöse în public.

Se pregătesc procesele. Sub acest titlu cetim în „*Tribuna*“ de ađi: „*În procesul, ce s'a intentat diarului nostru pentru articolul referitor la măcelul din Mehadica,*

apărut în nr. 137 al „*Tribunei*“ din a. tr., astăđi s'a făcut o nouă cercetare. A fost ascultat la judele instructor Göđri d-nul *Dr. E. Dăianu*, ca martor. Judele instructor a încuirat asupra corespondenților, cari au descris măcelul și asupra manuscrisurilor lor“.

Din partea membrilor români ai congregațiunei comitatului Arad s'a înaintat recurs în contra concludului luat în congregația dela 10 Maiu n. c. privitor la contractarea unui împrumut de 106,000 fl. pentru înființarea de șöole unguresci de stat în ael comitat. În recurs se arată, oă concludul nu s'a adus prin vot nominal, — o neregularitate, ce din punct de vedere formal în sine e de ajuns pentru a-se considera concludul adus în o asemenea cestiune ca nevalid; majoritatea membrilor, cari au votat pentru contractarea împrumutului, n'au fost în clar cu afacerea, deorece comisiunea permanentă a mistificat starea lucrului și a prezentat afacerea astfel, ca și cum municipiul n'ar lua nici o îndatorire asupra-și, ci totă îndatorirea cade asupra ministrului, avönd însu-și să amortiseze împrumutul din bugetul statului, pe când el nu pöte dispune asupra bugetului decât numai pe cât timp e la guvern și numai în măsura ce i se votöză din partea camerei. Apoi în comitatul Aradului nu se simte de loc lipsa de-a se înființa nouă șöole populare și înöă tocmai șöole de stat. În recurs se înșiră vre-o 16 comune, în care inspectorul șölar unguresc a declarat, că e necesar a-se înființa șöole de stat, pe când toate acele comune au șöole confesionale coröspunđătoare, unele chiar oăte 2—3 șöole, ér în unele se mai ađă și șöole de stat. Prin urmare raportul inspectorului e nebasat. Pe baza acestor motive se cere în recurs anularea concludului.

Un vicespan suspendat. Din Timișöora se scrie, oă vicespanul *Achill Deschan* din comitatul Timișului a fost *suspendat și pus sub cercetare disciplinară*. Ordinul de punere sub cercetare disciplinară l'a dat ministrul de interne, ér suspendarea dela oficiu a decretat'o comitetul comitatens cu *unanimitate* de voturi. Se đice, oă suspendarea lui s'a făcut, pentru-oă ar fi împiedecat solvirea sumei de 93,000 fl. ca rată din cheltuelile avute cu deschiderea liniei ferate Timișöora-Lipova-Radna.

Dueluri. Famosul baron *Nopcsa* a avut eri un duel cu *Bartok Lajos*. Duelul a fost cu sabia, fără bandagiu, cu permisiunea străpungerei și până la incapacitate. *Nopcsa* a atacat cu vehemență, dând în toate părțile și aplicând lui *Bartok* șese lovituri grele, pe când el a rămas nevătömat. După această „*vitejiä*“, adversarii și-au întins mâna și s'au împăcat. — Alt duel s'a întemplat țilele acestea pe treul dintre Teiuș și Brașov. Un locotenent dela armata comună, ce se afla într'un oupeu

națiunei mele: vöd eu, că sörtea-i țese un lincol“.

Mă aflu la apusul vieții mele: đina pornit spre apunere, nimic nu-o mai pöte opri în cursul ei; puțin timp încă și noptea va acoperi drumul pentru tot-deuna cu umbra sa. Lăsați-mă să dispar cu credința în sîn, oă acei bărbați, cari au jertfit o întregă vietă de om pentru binele nemului nostru, acei „*rari nantes*“, cari aveau credință în viitorul acestui popor împilat, pe care'l iubeau cu totă puterea sufletului lor, au fost cel puțin înțeleși.

Am vorbit de multe-ori cu mulți magnași unguri despre metropolitul Șuluțiu, toți la toate ocașiunile au desaprobat — se înțelege din punct de vedere maghiar — conduita politico-națională a metropolitului Șuluțiu, care era cel mai energic luptător în contra sistemului, care avea de țintă reducerea națiunei române la sörtea de „*misera plebs contribuens*“; d'ér au admirat sinceritatea, caracterul și abnegațiunea d'ensului pentru cauza poporului român; au vorbit tot-deuna cu mult respect des-

pre d'ensul.

D-l *Ürmössy* e cel dintăi, care și permite a'l presenta pe metr. Șuluțiu într'o lumină atât de falsă, în termini atât de rustici. Și tocmai de aceea d-l *Ürmössy* greșesc în contra celor mai elementare reguli de bună cuviință, oănd d-nia sa la pag. 226 și 227 l' numesc pe metropolitul Șuluțiu „*agitator, rösvrätitor, prelat härtăgos*“. Istorisind un pretins dialog al d'ensului cu cancelarul grof *Haller*, sigur după „*Kol. Közlöny*“, l' prezentă, ca pe un om, pe care *Haller* l'a adus în confuzie. Un domn canonic din *Blașiu*, care încă era de față, oănd metropolitul Șuluțiu întors din Viena, a împărțit pățaniile lui cu groful *Eszterházy* (nu *Haller*) deserie în „*Gazeta Trans.*“ afacerea acesta cu de-amăruntul, apoi termină astfel:

„*Aceste sunt cele împărțite de metropolitul. Ér eu nu am adus nimic, din contră în două locuri am moderat ceva, însă fără de a vătöma. Un điar mare din Viena adusesse o scire despre întrevorbirea unui prelat român, cu ömenii dela ruda*

oarului sistat, care prelat să fi spus adeveruri amare. Împărțirea aceea se rapörtă la convorbirea lui Șuluțiu. „*K. Közlöny*“ încă a făcut amintire de ea, însă desfigurând totul, precum i este datina. „*Közlöny*“ ne prezentă pe Șuluțiu mers la Viena „*ad audiendum verbum regium*“ (cu alte cuvinte: spre a căpöta înfruntare); mai năsocesce și una aferă sgomotöasă între el și *Haller*, care pe atunci figura de cancelar. D'ér aceste sunt de ale lui „*Közlöny*“, pe care noi scim ce să dăm și *nimic nu com-pătimim mai mult, decât pe istoricii, cari necunoscöndu-l, ar rätăci a-se lua după informațiunile lui*“. (Veđi „*O laorimă terbinte*“ pag. 71—75.)

Care va să đică: „*Mitropolitul Șuluțiu, cel mai fanatic român, un dușman declarat al maghiarismului, un prelat rebel, härtăgos*“. Aici l'm vine aminte un pasagiu din broșura domnului *Axentie*, „*Răspuns la cartea nerăgră*“ unde la pag. 75 đice oă: „*Șuluțiu până în timpul din urmă a trăit în bună înțelegere și a menagiat pe Maghiari*“.

A menagia pe cine-va însemnă a-l tracta cu atențiune; în acest înțeles d-nul *Axentie* are dreptate, oăci mitropolitul Șuluțiu, ca un bărbat dintr'o familie cultă, cu bună creșcere și bune deprinderi, pe ori și cine l' tracta cu atențiune, adeoă l' „*menagia*“.

D'ér greșesc domnul *Axentie* într'un mod, care a consternat pe toți cari au cunoscut pe mitropolitul Șuluțiu, caracterul lui de diamant, asemenea bărbaților din epoca republicei din Roma vechiă, când au cetit pe pagina citată, unde d-nul *Axentie* deserie prezentarea deputațiunilor la a. 1852 înaintea Impăratului în Clușiu, apoi đice:

„*Ei, d'ér intriga și olica e mare magistra. Acesta a lucrat... și Șuluțiu, fiă iertat, care până în timpul din urmă a trăit în bună înțelegere și a menagiat pe Maghiari, atăta m'a rugat, atăta m'a tribulat și mi-a oferit 100 fl. de spese, până m'a înduplecat să alerg și eu la Clușiu, unde mă aștepta Susanna Kabos, cu dor de a juca o scenă teatrală, care a jucat ea așa*

de ol. II, se exprimă în mod vătmător despre o fată. Atunci de-odată sări un tânăr din societate și declară, că el este rudeni cu fata, ăr pe oficer îl numi calumniator ordinar. Locotenentul îl provoacă la duel și tinărul primi, declarând, că e gata a da satisfacțiune chiar și la gara cea mai apropiată. Așa și făcură. Dintra călătorii aflători în tren își luară secundanți, locotenentul oferi pentru a-se bate două săbii de serviciu, ce le avea la sine, ăr la proșima gară se deteră jos, se duseră într'o pădurice din apropiare și aci începură a-se ciocărți. Locotenentul fu greu rănit, ăr adversarul său primi o rană mai ușură. Fiindcă primul diar căruia i s'a raportat despre acest oas, este „Kolozsvar“, conchidem, că și acești „viteji“ sunt de viță arpadiană.

900 copii dispăruți. Din Neapol se telegrafază soirea senzațională, că de un șir lung de ani dispar copiii mici din institutul „Maternitatea“. În anul 1895, după cercetările de până acum, s'a aflat, că au dispărut 900 copii. Această descoperire a produs mare senzația în oraș.

Logodnă. Din Seliște ni-se anunță logodna d-lui Dumitru Banciu cu d-ra Parasciva Stefea. — Fiă în oas cu noroc!

In ajunul încheierii păcii.

Acum, când între Turcia și Grecia, respective între Pôrta otomană și marile puteri, decurg pertractări cu privire la încheierea păcii, din Atena se anunță, că se fac acolo pregătiri de a-se concentra 6—8,000 de omeni pentru împiedecarea oricăror turburări. Măsurile acestea se iau din cauză, că în popor se manifestă de nou tendințe antidinastice. Contra principelui moștenitor Constantin se fac mari agitațiuni pe tema, că el ar fi în mare parte cauza de-sastrului Grecilor. Regelui George i-s'a propus să institue un guvern militar, ăr se dice, că n'ar fi aplecat a face acesta, fiindcă e străin față de ori-ce măsură anticonstituțională.

Pozițiunea guvernului Rallis e critică. Dorința generală e, să facă loc unui bărbat, care intrunescă încrederea întregii țări și care va fi capabil a susține ordinea turburată.

Etă ce se telegrafază din Constantinopol cu data de 25 Maiu:

Ambasadorii puterilor au răspuns ađi la nota Pôrtei în privința condițiunilor de pace. Nota mulțamește Pôrtei pentru armistițiul acordat și declară, că ambasadorii împuterniciți să negocieze în vederea păcii, pun armătorele principii, ca basă a condițiunilor:

- 1) Pôrta se autorizează de a obține o rectificare a graniței în vederea incursiunilor tâlharilor și din punct de vedere strategic;
- 2) Indemnitate de războiu, care va tre-

de frumos, ca în teatru. Când mă vedu, că intru în anti-camara salei de audiență cu deputațiunea cea de 80 protopopi, preoți etc. conduși de Șuluțiu, leșină, se trânti jos și arătând cu degetul spre mine, a strigat cu glas apăsător și deschis — nu cum strigă cei ce leșină de supărare — „Ez ôlte meg a férjemet és a fiamat!“

„Eu însă, ca *justus semper tutus*, am trecut fără a șovăi, s'eu a mă turbura, înainte, și leșinul Susanei nu a avut rezultatul calculat, de-a p'trunde larva până la urechile Impăratului, și ca un fulger din senin am dis în mine: ah, acum pricep pentru-ce a stat, stărut și tribulat atât de mult bietul Șuluțiu, ca s'alerge la Clușiu. Prea bunul și prea zelosul episcop cădușe jertfă olicei, care a compus și prezentat în formă de Memorand „Fekete könyv“-ul cu acelușe lui.“

Când am cetit aceste, am încremenit, nu-mi puteam da seama: ce ôre a vrut d-nul Axentie cu frasa acesta.

(Va urma.)

bui să fâ proporțională cu cheltuelle și pierderile efective ale Turciei și cu resursele financiare ale Greciei. Și în fine

3) *Dacă tratatele anulate prin starea de războiu vor trebui să fâ reînnoite, reînnoirea lor nu va pute cuprinde privilegiile conferite altă dată Greciei de către puterile europene.*

Din *Ianina* se scrie, că bașibozucii albanezi se opun desarmării și au avut mai multe atacuri cu trupele regulate turcesci; în fine *s'au revoltat în masse și au pretins continuarea războiului*. Revolta lor n'a putut fi sugrumată, decât prin luptă sângerôsă, în care au cădut mulți de ambe părțile.

„Revanche pour Világos“.

— Görgey despre prietinia ruso-austro-ungară. —

„*Berliner Tageblatt*“ publică un interviu, în care generalul Görgey, cel cu capitularea dela Világos, se pronunță despre apropierea dintre Rusia și Austro-Ungaria din punct de vedere maghiar. În acest interviu Görgey se sileșce a combate părerea, că amintirile sugrumării revoluțiunii kossuthiste și firescile contrarietăți dintre slavism și maghiarism fac imposibilă în Ungaria împământenirea ideii de amicițiă între Ruși și Maghiari.

Görgey accentuează, că armata rusescă, când se afla pe pământ maghiar, a dat multe doveđi de simpatii și compătimire față de nenorociții revoluționari. Ofițerii ruși au mers așa de departe, încât au fraternizat cu prizonierii maghiari.

Chiar și după Világos Rușii au tractat în mod cât se pôte de cruțător cu acești prizonieri, intervenind curtea rusescă pentru viața ofițerilor lui Kossuth — ceea-ce în Viena nu prea era privit cu ochi buni. El însuși, Görgey, are să-și mulțamească viața numai intervenirei Țarului Nicolae.

La Világos Maghiarii au avut un inamic cu mult mai rău decât pe Ruși, acela era absolutismul austriac. Görgey, din motive politice, a deșus sabia în mâinile lui Paskievici, ăr nu în ale lui Haynau, voind prin acesta să demonstreze, că nu absolutismul austriac a înfrânt pe Maghiari în lupta lor de libertate, ci numai puterea preponderantă a Rușilor. La Világos Haynau, ăr nu Paskievici a fost cel mai mare inamic al Maghiarilor. Nimenea ăr nu se gândea atunci a lua un revanche dela Rusia pentru Világos.

Durere însă, că prin anii 70 — dice mai departe generalul — agitațiunea panslavă din Mosova contra Ungariei, a născut aici amărăciune și turburare. Pe timpul acela a dis un general rusesc, că drumul la Constantinopol duce prin Viena, adecă prin Budapesta. Această atitudine provocătoare din partea panslavistilor a iritat și mai mult spiritele între Maghiari și mulți dintre acestia începură să accentueze loșina: „*Revanche pour Világos*“...

Acum lucrurile stau altfel. Görgey, cel cu rușinoșă capitulare, dice că în urma apropierii Austro-Ungariei de Rusia, apropiere, ce s'a manifestat prin visita dela Petersburg, Rusia va trebui s'o rupă cu politica ei tradițională și să stea pe picior de bună amicițiă și cu Austria și cu Ungaria. De amicițiă acesta *Ungurii se bucură din inimă*, căci asigurându-li-se pacea, vor merge înainte și numai înainte...

Da, pacea avându-o Maghiarii vor merge înainte cu progres de vapor în călătoria libertății popórelor de sub neferioita lor oblăduire, în prigonirea fără oșpêt a limbii și naționalității celor asupriți! Acesta este cel mai strălucit *revanche* ce și-l doresc pentru Világos!

Dare de seama și mulțamită publică.

Listele contribuțiilor pentru fondul „Reuniunii Femeilor Române“ din comitatul Hunedórei.

(Urmare.)

Pe lista Nr. 110 (colectantă d-na Maria Gligor în Baia de Criș): Maria Gligor

1 fl. 70 cr., Maria Candrea, Irina Ciuciu, Eugenia Pop, Domnioa Bobariu, Etelka Kovordányi, Ana Sida, D-na Lazar, Kozma, I. Rubenik, D-na Csenteria, D-na R. Liocker, Adam, T. Robu, Gyukit Pál câte 1 fl.; Beovits Cornel, v'eduva S. Stupniky, Veress, Pap Károly, D-na Strauss, Péterfy Iános, D-na Seres Árpád câte 50 cr., Indescifrabil 50 cr., D-na Bartha Arpad 30 cr, la oltă 20 fl.

Pe lista Nr. 69 (colectantă D-na Elisa Isac-Roșescu, Clușiu): Elisa Isac, „Economicul“ câte 5 fl., N. Bobeș 3 fl., Maria Bohățiel, „Transilvania“ câte 2 fl., Camilla Indre, Elena Nemeș, B. Podóba, Emeric Pop, v'ed. Teresia Baldi, Iulia Pavel, Lucreția Mann, Ana Rosiescu câte 1 fl., la oltă 25 fl.

Pe lista Nr. 36 (adresată institutului de credit „Oravițiana“): „Oravițiana“, societate pe acții 5 fl., Dr. Alexă Mangiuca 2 fl., Nicola Broia, Baltazar Muntean, Georgiu Popoviciu, Iliă Trailă câte 1 fl., la oltă 11 fl.

Cu lista Nr. 97 D-na Ana Patiția din Alba-Iulia a trimis 1 fl.

(Va urma.)

Varietate.

Vizitiu decorat. *Georges*, astfel se numeșce omul cel mai distins și mai cu merite de prezent în Paris. El este un simplu vizitiu, ăr tot odată și cel mai brav salvator al victimelor din marea catastrofă de pe strada Jean-Gouyon. Mai er-alaltăer era omul cel mai neînsemnat și nimeni nu-l băga în seama, astăđi însă el este *cavaler al ordinului de onore*, și posibil, cel mai fericit dintre toți vizitiții din lume. *Georges* de prezent este prada jurnalistice, care pas de pas îl urmăreșce dela locuința sa romantică din suburbiu și până în căroiună, unde prietini și canosuții lui îl întâmpină cu strigări asurđitóre de „hurra“. Diarul „*Temps*“, care până acum se ocupa numai cu căpetele încoronate, astăđi scrie următoarele despre eroul Parisului:

„Ađi diminătă (*Georges*) pe la 8 ôre și-a părăsit locuința sa din strada Champs de Mars, unde locușce cu soția sa cu obraji roși și cu fiul său adoptat de 3 ani. De acolo se duse cu o mulțime de prietini în cărciuma din strada Jean Gouyon și...“ Și mai departe scrie numita fôia, pe unde a umblat, ce a făcut, câte pahare de vin a b'ut, cu cine a vorbit. Este interesant a ađi, ce a vorbit. Fericit e acela, care pôte fi în apropierea lui. Vecinii din jurul lui, nu vorbesc decât de el. Prietini lui, cei mai mulți vizitiții, nici pe un moment nu se departă de el. Mare senzația a făcut și vorbele ministrului Barthou, când dișe către ôre-cine:

— În fine mă bucur, că pot pune crucea ordinului de onore pe pieptul unui fiu al poporului. Mă rog să pășeșcă înainte vizitiul *Georges*.

Apoi:

— În numele președintelui Republicei, te fac cavaler al ordinului de onore.... (Aplause frenetice urmară cuvintelor ministrului.) Aceste s'au întâmplat în 23 l. o. în palatul președintelui Republicei. Poporul a luat pe rând, din mână în mână, pe *Georges*, l'au sărutat cu toții: secretarii de stat, generalii, dignitarii înalți, bărbați și femei, și când s'a reîntors înapoi în stradă, aci ăr a fost sărutat pe rând de toți, încât s'a îmb'etat de atâtea sărutări.

După aceste *Georges* își povesti pățaniile prietiniilor săi, cari îl înșoteau pe strade. În căroiună, unde intra ôșpetii, îl primiau cu strigări de „*trăeșcă!*“ Fericit se simte acel căroiunar, la care bea *Georges* un pahar de vin.

Din când în când, *Georges* serios se reîntorce la catastrofă și enareză unele amănunte: cum a scăpat el pe victime! Spune cum pe cele mai multe femei aprinșe le scotea afară în brațe, le ducea la un prietin pompier, ca să le stingă. Mai spune, că o fată tinără l'a strins atât de tare de grumađi, încât era aproape să-l sugruma.

ULTIME SCIRI.

București, 26 Maiu. La ôrele 4 d. a. o crisă violentă s'a declarat în mersul bólei principelui moștenitor Ferdinand. Bolnavul și-a exprimat dorința să se spovedeșcă și îndată s'a trimis după preotul Testa, parochul catedralei catolice. Regele Carol aflând de acesta, deși bolnav, a părăsit palatul și a plecat la Cotroceni, unde a stat până s'era târđiu.

La ôrele 6 s'era o nouă complicațiune s'a ivit în mersul bólei. În curtea castelului stau toți miniștri forțe îngrijați, ăr în camera bolnavului Regele și Regina, principesa Maria, ministrul-președinte Sturdza și doctorii Cantacuzino, Buicliu și Kremnitz. După 6 ôre *principelul s'a spovedit*. Buletinul medicilor dat la această ôra află situațiunea de **forțe gravă**.

București, 26 Maiu. Nenumerate grupuri de sute de omeni stau în fața palatului, de-alungul Călei Victoriei și înaintea localurilor publice, comentând cu agitația vestile, ce se răspândesc despre bóla principelui. Până către mieđul nopții mii de omeni din întreaga societate au trecut pe la castelul Cotroceni.

București, 26 Maiu. Curând după publicarea buletinului, care vestia o ușură ameliorare a bólei principelui, o nouă complicațiă s'a ivit în mersul bólei. S'a constatat, că microbul, care înainte cu trei dișe a provocat o hemoptisic, în loc să dispară, amenință a perfora plămânul stâng. După ôrele 12 din nôpte *principelul a cădut într'o stare de letargie*, care a durat aproape o ôra, după care temperatura s'a ridicat din nou la 39.4 grade.

Pe des'era se așteptă sosirea în țera a principelui Wilhelm, fratele bolnavului.

Londra, 26 Maiu. Lui „*Standard*“ i-se telegrafiază din Berlin, că toate puterile sunt inclinate de-a aproba planul, ca prințul Iosif Francisc *Battenberg* să fâ numit *guvernator al Cretei*. Sultanul încă se învoșce la acesta.

Berlin, 26 Maiu. Din Petersburg i-se comunică lui „*Lokal Anzeiger*“, că poliția a arestat în Țarskoje-Selo pe un tinăr zidar, care a mărturisit, că a voit să ucidă pe Țarul Nicolae. Poliția a aflat la el un revolver încărcat.

DIVERSE.

Ce cred Chinezii despre locuitorii pământului. D-rul Lochart, membru al academiei de medicină din Londra, a dărut de curând bibliotecii acestei academii o serie de volume provenind din China, care i au fost și lui dărute de preotul C. C. Spaham, din Hankow. Printre aceste volume se gășce o *geografie chinezescă* extrem de curioșă și cu atât mai prețioșă cu cât ea nu se mai află acum nici în China. Această carte p'rtă ca titlu *She-Hai-King* (munții și mările). Autorul ei face o curioșă descripție a popórelor îndepărtate de pe glob. El spune, că aceste popóre trebuie împărțite în patru categorii deosebite: cea dintâiu cuprinde pe omenii cari au trei fete; a doua cuprinde numai pe pitoi; în a treia nu intră decât monștrii, jumătate om, jumătate peșce. În cea de a patra, cea mai extra-ordinară din toate, se cuprind un fel de omei, ale cărora figuri se apropie de a Chinezilor, dar n'au gât, ci capul e direct legat cu trupul. Aceștia pot să-și bage o prăină pe gură, care le trece prin trup, fără nici o rezistență. Când vor să m'ergă la plimbare, servitorii lor apucă de cea două căpetele ale prăjinei și își iau ast-fel stăpânii în spinare. Preotul Spaham afirmă, că în mai multe împrejurări mulți școlari chinezi i-au recitat această stranie geografie, învățată de ei după instrucțiunile profesorilor lor.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Malor.**

Foulard-Seide 60 kr.
 bis fl. 3.35 p. Met. — japanefische, chinefische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige **Henneberg-Seide** von 35 fr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.).
Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgebend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
G. Henneberg's Seiden-Fabriken
 (k. u. k. Hof.), Zürich.

London vista 119.50
 Paris vista 47.57 1/2
 Rente de corone austr. 4% 100.85
 Note italiene 45 35

Cursul pieței Brașov.
 Din 27 Maiu 1897.

Bancnote rom. Cump.	9.45	Vënd.	9.47
Argint român. Cump	9.43	Vënd.	9.45
Napoleon-d'or. C mp.	9.50	Vënd.	9.52
Galbeni Cump.	5.55	Vënd.	5.60
Ruble Rusesci Cump.	126.—	Vënd.	—
Mărci gemane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turoesci Cump.	10.60	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Cursul la bursa din Viena.
 Din 26 Maiu 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.80
Renta de corone ung. 4%	99.84
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.50
Bonuri rurale croate-slavone . . .	98.—
Imprum. ung. cu premii	153.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.75
Renta de hârtie austr.	101.95
Renta de argint austr.	101.95
Renta de aur austr.	122.95
Losuri din 1860	145.—
Acții de ale Băncii austro-ungară.	955.—
Acții de ale Băncii ung. de credit.	327.60
Acții de ale Băncii austr. de credit.	355.25
Napoleonori	9.52
Mărci imperiale germane	58.60

ANUNCIURI
 (insertiuni și reclame)
 Sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui annciu mai mult de odată se face scădemēt, care cresce cu cât publicare se face mai de multe-ori.
 Administr. „Gazeta Trans.“
 Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potu cumpăra în librăria Nicolae Ciureu.

O specialitate naturală neprețuibilă
 este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată
Isvorul „MATILDA“ de Bodok,
 care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratōre etc.**

Borviz de primul rang
 care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Orestie: la Németh János.

Cu tōtă stima:
Administrațiunea isvorului „MATILDA.“
JOSEF GYÖRGY,
 (comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1897.

Budapesta — Predeal										Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș												
Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.			
10—	8.25		2.10	pl.	Viena . . . . . sos.	1.50	7.20	1.50	6.20			2.20	4.43	11.20	7.10	pl.	Copșa mică . . . . . sos.	9.34	3.25	6.23	12.35	
8.30	1.55		5.45	9.15	Budapesta	7.10	1.10	7.50	6.20			3.57	6.36	12.48	8.50	7.52	Oena	3.35	8.11	1.46	5.07	11.01
11.31	3.56	5.10	9.27	11.19	Szolnok	8.30	3.37	11.12	5.32	3.25		4.19	7.04	1.15	9.15	8.18	Sos. } Sibiu . . . . . { p.	3.—	7.44	1.16	4.40	10.30
2.—		8.00	11.33	12.47	P. Ladány	5.50	1.19		4.56	1.12		4.34					Sos. } Avrig . . . . . { sos.		7.31			8.57
3.42	Arad 6.52		1.48	2.11	Oradea-mare	11.04		Arad	2.38	11.32		6.16					Sos. } Făgăraș . . . . . { p.		6.02			7.16
3.58		1.22	2.06	2.18	pl.)	8.00	10.44	8.08	2.31	11.17		8.42							3.28			4.25
4.38		2.19	3.03	2.50	Oradea-mare	7.10	10.7		2.01	10.42												
5.20		3.32	3.45	3.26	Mező-Telegd	6.13	9.30		1.34	10.08												
5.43		4.08	4.06		Rév	5.38	9.10			9.50												
6.31		5.03	4.53	4.16	Bratca	4.49	8.32	12.52	9.19													
7.16		3.51	5.32	4.52	Ciucia	4.59	7.54	12.20	8.37													
8.06		5.05	6.24		B.-Huiedin	3.18	6.54		7.37													
8.33		5.14	6.59	5.55	Ghârbău	2.23	6.13		7.—													
8.48		8.40	11.10	6.11	Clușiu	5.24	4.35		6.45	6.27												
9.05		9.09	11.27	6.27	pl.)	5.02	4.14		9.23	5.12												
10.16		10.50	12.30	7.25	Apahida	3.37	2.55	8.49	4.33													
10.54		11.25	12.67	7.50	Ghiriș	2.56	2.15		4.27													
11.01		11.49	1.09		Cucerdea	2.49	2.08		4.20													
11.09		11.59	1.36		Uiúora	2.41	2.00		8.23	3.59												
11.31		12.29	1.36	8.17	Vințul de sus	2.17	1.38		8.06	3.38												
11.48	11.40	12.55		8.33	Aiud	1.55	1.17	3.33	8.06	3.38												
12.29	11.55	1.30		8.38	Teiuș	1.29		3.18	7.59	2.56												
12.57		2.08			pl.)	12.55			2.30													
1.11		2.27		9.10	Crăciunel	12.40		2.48	7.30	2.16												
1.42		3.11		9.31	Blășiu	12.01			7.09	1.44												
1.58		3.31		9.43	Micăsasa	11.41		2.15	6.56	1.25												
2.13	1.02	3.46		9.45	pl.)	11.14		2.12	6.54	1.01												
2.32		4.08		9.59	Copșa-mică	10.55		6.41	12.45													
3.04	1.39	4.45		10.23	Mediaș	10.22		1.40	6.20	12.16												
3.40	2.06	5.27		10.51	Elisabetopol	9.45		1.13	5.53	11.40												
3.47	2.13	5.47		10.58	Sighișora	9.35		1.06	5.46	11.33												
4.03	2.27	6.12		11.13	Hașfalău	9.13		12.52	5.32	11.16												
5.35	3.30	7.58		12.26	Homorod	7.44		11.54	4.27	10.03												
6.13		8.36		12.58	Agostonfalva	7.02		3.53	9.22													
6.42	4.16	9.09		1.16	Apșa	6.37		11.12	3.37	8.58												
7.16		9.40		1.35	Feldióra	6.58			3.16	8.27												
8.—	5.07	10.25		2.09	pl.)	5.08		10.26	2.45	7.48												
8.55	5.14	11.—	6.40	2.19	Brașov	9.08		7.40	10.19	2.18	5.20											
4.40	5.59	12.26	7.30	3.01	pl.)	8.28	6.59	9.39	1.42	4.14												
5.10	6.29	1.11	8.00	3.31	Timiș	8.01	6.30	9.12	1.12	3.32												
12.00	11.25	10.10	10.05	9.30	Predeal	3.15	6.20	5.30	8.35	7.10												
				9.30	sos.)																	
					pl.)																	
					Bucuresci																	

Notă: Oreie însemeate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemeate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrăți cu linii mai negre însemează orele de nópte. — Semnul ◀▶ arată cu capul direcția, înăstrău merge trenul.